

Statsforvalteren i Rogaland

Tilsynsrapport - vedtak

Elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø

Bjerkreim kommune – Bjerkreim skule
Februar 2022

Sammendrag

Vi fører tilsyn med Bjerkreim kommune. Temaet for tilsynet er elevenes skolemiljø, jf. opplæringslovens kapittel 9 A. Tilsynet har som formål å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket når det gjelder skolens aktivitetsplikt for å sikre at elevene har et trygt og godt skolemiljø og skolens plikt til å forebygge brudd på retten til et trygt og godt skolemiljø. Gjennom å undersøke skolenes praksis, vil mulige brudd på regelverket bli avdekket.

Et trygt og godt skolemiljø er en viktig innsatsfaktor for en god skole, og for realiseringen av formålet i opplæringsloven § 1-1. Mangler ved skolemiljøet kan føre til mistrivsel hos elevene, og det vil kunne ha direkte innvirkning på læringsutbyttet.

Tilsynet viser at Bjerkreim skule ikke oppfyller alle kravene i regelverket. Kommunen må sørge for at skolen retter følgende plikter:

- Plikten til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø
- Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever
- Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak
- Plikten til å forebygge brudd på retten til et trygt og godt skolemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen og læringen til elevene

Kommunen mottok en foreløpig tilsynsrapport og har uttalt seg innen fristen. På bakgrunn av kommunens uttalelse har vi gjort noen endringer i rapporter. Vi fatter nå vedtak med pålegg om retting. Kommunen har rettefrist til 03.05.2022.

Innhold

1	Innledning	4
1.1	Kort om kommunen og skolen.....	4
1.2	Om gjennomføringen av tilsynet	4
1.3	Rektor skal sikre, følge opp og sørge for	5
2	Skolens aktivitetsplikt for å sikre at elevene har et trygt og godt skolemiljø.....	6
2.1	Plikten til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø	7
2.1.1	Våre observasjoner og vurderinger.....	7
2.1.2	Våre konklusjoner	15
2.2	Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever	15
2.2.1	Våre observasjoner og vurderinger.....	15
2.2.2	Våre konklusjoner	17
2.3	Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak	18
2.3.1	Våre observasjoner og vurderinger.....	18
2.3.2	Våre konklusjoner	21
3	Skolens plikt til å arbeide forebyggende og informere og involvere elever og foreldre	21
3.1	Plikten til å forebygge brudd på retten til et trygt og godt skolemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen og læringen til elevene.....	21
3.1.1	Våre observasjoner og vurderinger.....	21
3.1.2	Våre konklusjoner	23
4	Varsel om pålegg om retting	23
4.1	Pålegg om retting.....	23
4.2	Oppfølging av påleggene	25
5	Dere har rett til å klage.....	25
6	Vedlegg	26
	Rettslig grunnlag.....	26
	Liste over dokumentasjon.....	30

1 Innledning

Vi fører tilsyn med offentlige skoler, jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven kapittel 30.

I tilsyn kontrollerer vi om skolene oppfyller opplæringsloven med forskrifter.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. I tilsynet behandler vi personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/.

1.1 Kort om kommunen og skolen

Bjerkreim kommune har ca. 2 800 innbyggere, og ca. 400 elever fordelt på de to skolene i kommunen. Bjerkreim skule er en barneskole med ca. 110 elever.

Tilsynet skal være risikobasert, og vurdering av risiko baserer seg på en helhetsvurdering. Statsforvalteren velger ut kommuner og skoler til tilsyn på grunnlag av blant annet tall fra Elevundersøkelsen over flere år, meldte saker til Statsforvalteren etter opplæringsloven § 9A-6, meldinger fra elever/foreldre og presseoppslag.

Bjerkreim skule gjennomfører Elevundersøkelsen på 5.-7. trinn. Elevundersøkelsen viser at andelen elever som opplever mobbing er over landsgjennomsnittet de siste to årene. Elevundersøkelsen viser også at trivselen er synkende, og har gått fra over landsgjennomsnittet til under.

1.2 Om gjennomføringen av tilsynet

Vi åpnet tilsyn med Bjerkreim kommune i brev av 23.08.2021. Dere ble pålagt å levere dokumentasjon til oss. Vi har fått dokumentasjonen for å gjennomføre tilsynet.

Temaet for tilsynet er elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø. Vi har kontrollert følgende undertemaer:

1. Skolens aktivitetsplikt for å sikre at elevene har et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven §§ 9 A-2, 9 A-3, 9 A-4, 9 A-5, 9 A-9 og forvaltningsloven § 11.
2. Skolens plikt til å forebygge brudd på retten til et trygt og godt skolemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen og læringen til elevene, jf. opplæringslovens §§ 9 A-3, 9 A-8 og 9 A-1.

Statsforvalterens vurderinger i denne rapporten er basert på opplysninger som kommer fram i

- dokumentasjonen skolen har sendt inn (se vedlegg)

- egenvurdering i RefLex¹
- informasjon fra våre egne systemer og offentlige registre
- informasjon på skolens hjemmeside
- intervju med ansatte på skolen
- intervju med elevrepresentanter, foreldrerepresentanter og foreldre med barn som har hatt aktivitetsplan

Det overordnede formålet med tilsynet er å medvirke til at alle elever har et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Gjennom å undersøke skolenes praksis, vil eventuelle brudd på regelverket avdekkes.

Dersom skolen ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting.

Det er kommunen som har det overordnede ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir overholdt, jf. opplæringsloven § 13-10. Vi gir derfor eventuelle pålegg i tilsynet til kommunen som har ansvaret for at skolen retter opp brudd på regelverket.

Vi sendte foreløpig tilsynsrapport til dere 04.01.2022. I den presenterte vi våre foreløpige vurderinger og konklusjoner. Dere har kommentert innholdet i den foreløpige rapporten innen fristen. Vi har behandlet kommentarene fra dere under hvert av de aktuelle temaene.

1.3 Rektor skal sikre, følge opp og sørge for

Hver skole skal ha en forsvarlig faglig, pedagogisk og administrativ ledelse. Rektor er leder for opplæringen, og regelverket stiller derfor ulike krav til rektor.

Rektor skal sikre

At rektor skal *sikre* at skolen oppfyller et krav i regelverket, betyr at rektor må ha bestemt en fast framgangsmåte for hvordan skolen skal oppfylle kravet. Dette er nødvendig der regelverket gir skolen et handlingsrom for hvordan skolen skal oppfylle kravet, slik at skolen selv må operasjonalisere hvordan den enkelte skal gå fram i hver enkelt sak. Det er ikke et krav at framgangsmåten er skriftlig, men den må være egnet til å sikre at kravet i loven blir oppfylt i alle saker på den aktuelle skolen. Rektor må i tillegg følge opp at de som jobber på skolen, bruker framgangsmåten i praksis. Hvis skolen ikke har hatt saker der det har vært nødvendig å bruke framgangsmåten, skal vi undersøke om rektor har gjort det som er nødvendig for at framgangsmåten vil bli fulgt, når skolen får en slik sak.

Rektor skal følge opp

I noen tilfeller har ikke skolen et handlingsrom for hvordan skolen skal oppfylle kravet, fordi framgangsmåten er gitt. At rektor skal *følge opp* at skolen oppfyller et krav i regelverket, betyr at rektor må forsikre seg om at den gitte framgangsmåten blir oppfylt i praksis på skolen.

Rektor skal sørge for

¹ <https://reflex.udir.no/egenvurdering/info/Egenvurdering>

At rektor skal *sørge for* at et krav blir oppfylt, betyr at oppgaven er av en slik art at det ikke er nødvendig med en fast framgangsmåte. Dette kan gjelde mindre oppgaver eller aktiviteter, eller større oppgaver hvor det er unaturlig med en fast fremgangsmåte.

Ikke krav

Når det ikke er krav om at rektor skal sikre, følge opp eller sørge for noe, betyr det at vi ikke skal vurdere det systematiske arbeidet til rektor, men kun vurdere om skolen oppfyller kravet i praksis.

Kontrollspørsmål

Statsforvalteren bruker opplysningene vi har innhentet i tilsynet til å vurdere om skolen oppfyller kravene i regelverket. Kravene er formulerte som spørsmål, *kontrollspørsmål*, der Statsforvalteren konkluderer med ja eller nei. Kontrollspørsmålene er formulert på en annen måte enn egenvurderingsspørsmålene og veiledningsteksten i RefLex, men gir uttrykk for de samme kravene.

2 Skolens aktivitetsplikt for å sikre at elevene har et trygt og godt skolemiljø

Denne delen har tre tema

- plikten til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø
- plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever
- plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak

Bjerkreim kommune har tre sentrale dokument som omhandler skolenes arbeid med skolemiljøet

- *Skolemiljøet i Bjerkreim. Kommunalt system og retningslinjer*, heretter kalt kommunal plan
- *Handlingsplan for eit trygt og godt skolemiljø*, heretter kalt handlingsplan
- *Årshjul kap. 9 a*, heretter kalt årshjul

Disse tre dokumentene er viktige i våre vurderinger, da flere lovkrav handler om at rektor skal ha bestemt en fremgangsmåte. I intervjuet sier rektor at kommunal plan er overordnet, og handlingsplan er mer konkret for de ansatte. Videre sier hun at årshjulet er utarbeidet for rektor og kommunalsjef, men at de ansatte skal ha oversikt over hva som skal skje.

2.1 Plikten til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø

2.1.1 Våre observasjoner og vurderinger

Har alle som jobber på skolen, kunnskap om at det er elevens subjektive opplevelse som avgjør om eleven har et trygt og godt skolemiljø?

Alle som jobber på skolen, skal ha kunnskap om at det er elevens subjektive opplevelse som avgjør om eleven har et trygt og godt skolemiljø.

Våre observasjoner

I egenvurderingen har de ansatte svart at de tar utgangspunkt i elevens subjektive opplevelse. Dette blir også presisert i kommunal plan, og i mal for aktivitetsplan. Rektor sender informasjon og påminnelser til alle ansatte pr. e-post, for eksempel om rutiner om trygt og godt skolemiljø. Dette inkluderer ikke-pedagogisk personale, som renholdere og vaktmester.

Vår vurdering

Statsforvalteren mener det er sannsynlig at alle ansatte er kjent med at det er elevens subjektive opplevelse som avgjør om eleven har et trygt og godt skolemiljø. I våre videre vurderinger legger vi til grunn at *alle som jobber på skolen* også omfatter ikke-pedagogisk personale.

Statsforvalterens vurdering er at skolen oppfyller kravene i regelverket på dette punktet.

Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og at de følger spesielt godt med på elever med en særskilt sårbarhet?

Regelverket krever at rektor har gitt alle som jobber på skolen kompetanse slik at de kan gjenkjenne tegn på at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Rektor må også gjøre alle som jobber på skolen, kjent med hvilke forhold rundt en elev som kan gjøre eleven særskilt sårbar. Alle som jobber på skolen skal følge med på om elevene har det trygt og godt, og spesielt godt med på elever som kan være særskilt sårbare. Rektor må også ha bestemt en fremgangsmåte for hvordan skolen får tilstrekkelig informasjon om hvordan elevene på skolen har det.

Våre observasjoner

Informasjon fra de ansatte viser at de er kjent med tegn som kan tyde på at elever ikke har det trygt og godt. De gir eksempler som krenkelser, utestenging, utenforskap og endring i atferd. Rektor forteller også at de har snakket om kjennetegn på at elever ikke har det bra på fellestid. I kommunal plan omtales tegn på at elever blir mobbet. Plikten til å følge med er ikke omtalt i handlingsplan, som vi får opplyst skal være de ansattes verktøy.

De ansatte viser i intervju og egenvurdering at de er godt kjent med hvilke elever som er særskilt sårbare. Vi forstår at ressursteam og skolens ledelse informerer om hvilke elever dette er, men at de enkelte ansatte ikke selv vurderer elevenes sårbarhet. Dokumentasjonen viser at særskilt

sårbare elever var tema på fellestid 05.10.21, men ellers finner vi ikke omtale av særskilt sårbarhet i kommunal plan, handlingsplan eller årshjul.

Videre forteller de ansatte at skolen har vaktordning før skoledagen starter og i friminutt, samtaler med elever og foresatte, ulike trivselsundersøkelser, elevlogg og at de diskuterer elever på trinnmøter. Rektor eller ressursteam informerer om hvilke elever de ansatte skal følge spesielt godt med på, og noen elever har ekstra vakt. Rektor går også vakt, og de ansatte mener at hun følger opp at alle følger med. Elevrådet forteller oss at de voksne ikke alltid følger godt nok med i friminuttene.

Kommunal plan beskriver rutiner for å avdekke krenkende ord og handlinger. Videre viser årshjul flere relevante stopp-punkt, blant annet gjennomgang av rutiner for fravær, samtaler med alle elever på 8. trinn, elevundersøkelsen, kartlegging av skolemiljø og trivselsundersøkelser. Rektor følger opp ved å være tett på de ansatte i skolehverdagen, og ved gjennomgang av resultat fra undersøkelser på fellestid. Aktivitetene blir dokumentert gjennom referat fra møter i ulike fora som ressursteam, møter med foreldre og elevlogg. Trivselsundersøkelser blir lagret i Websak.

Vår vurdering

Rektor skal gi de ansatte kompetanse slik at de kan gjenkjenne tegn på at elever ikke har det trygt og godt på skolen. I kommunal plan omtales tegn på at elever blir *mobbet*. Denne formuleringen kan føre til at de ansatte misforstår plikten. I intervju kommer det likevel tydelig frem at de ansatte ikke legger mobbebegrepet til grunn når de følger med på elevenes skolemiljø.

Høyt eller økende fravær kan være et tegn på at elever ikke har det trygt og godt. I foreløpig rapport skrev vi at vi ikke var kjent med skolens rutine for oppfølging av fravær. I kommentar til foreløpig rapport beskriver kommunen rutinen. Statsforvalterens vurdering er at skolen har rutiner for å følge med på fravær, men det kommer ikke tydelig frem at skolen følger med på elevens fravær som en del av følge-med-plikten. Statsforvalteren mener likevel at de samlede funnene viser at de ansatte er kjent med tegn på at elever ikke har det trygt og godt.

Regelverket krever videre at rektor skal sørge for at alle som jobber på skolen er kjent med hvilke forhold rundt en elev som kan gjøre eleven særskilt sårbar. Det er uklart for Statsforvalteren hvordan skolens ansatte fanger opp hvilke elever som er særskilt sårbare. Elevens sårbarhet kan endre seg, og elever som tidligere ikke var særskilt sårbare, kan bli det. De ansatte må ha kompetanse som sørger for at de fanger opp særskilt sårbare elever. Det er ikke tilstrekkelig at noen ansatte har denne kompetansen, og at rektor eller ressursteam opplyser andre ansatte om hvilke elever som er særskilt sårbare. Statsforvalteren mener at det ikke er synliggjort i tilstrekkelig grad at de ansatte er kjent med hvilke forhold som kan gjøre en elev særskilt sårbar.

Vi har funnet at skolen har system for å følge med på elevenes skolemiljø. De ansatte får også beskjed om hvilke elever som er særskilt sårbare, og som de må følge spesielt godt med på. Statsforvalterens vurdering er derfor at skolen følger med på alle elever, også de særskilt sårbare. Likevel forteller elevrådet at de voksne ikke alltid følger med. Det er ikke rimelig å forvente at vaktene i friminuttene skal få med seg alt som skjer blant elevene, men rektor bør ta til etterretning at elevene opplever at de voksne ikke alltid følger med.

Rektor må ha bestemt en fremgangsmåte for å innhente tilstrekkelig informasjon om hvordan elevene har det på skolen. Vår vurdering er at rektor gjennom årshjul for 9A sikrer dette, og at skolen dokumenterer hva de gjør for å oppfylle kravene til å følge med.

Statsforvalterens vurdering er at skolen likevel ikke i tilstrekkelig grad oppfyller kravene i regelverket på dette punktet. For å oppfylle alle kravene må skolen synliggjøre at rektor har gjort alle som jobber på skolen kjent med hvilke forhold rundt en elev som kan gjøre eleven særskilt sårbar.

Sørger rektor for at alle som jobber på skolen, griper inn mot krenkelser som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering, dersom det er mulig?

Regelverket krever at rektor har gitt alle som jobber på skolen, kompetanse til å gripe inn mot krenkelser og at rektor forsikrer seg om at de faktisk gjør det.

Våre observasjoner

I intervju og egenvurdering forteller de ansatte at de griper inn, både i konflikter og dersom elever går alene. De forteller at de kan gripe inn for eksempel ved å stoppe handlinger, eller ved å veilede elevene inn i lek. De ansatte har snakket om hvordan og når de skal gripe inn på trinn- eller fellestid. Videre mener de at alle ansatte er kjent med at de skal gripe inn, men at det kan være vanskeligere når en ikke kjenner elevene. Dersom de griper inn, dokumenterer de dette i elevlogg eller Visma Flyt Skole.

Rektor viser til ordensreglement, konsekvenstrapp og handlingsplan, og at disse dokumentene omtaler når og hvordan de ansatte skal gripe inn. Videre sier hun at skolen har diskutert lovverket for nødrett og nødverge, og hvordan de skal gripe inn ovenfor utestengelse. Elevrådet forteller at de synes at de voksne griper inn når de hører eller ser at noen er stygge med hverandre eller går alene i friminuttet.

Vår vurdering

De samlede funnene viser at rektor sørger for at de som jobber på skolen griper inn mot krenkelser der det er mulig, og at rektor forsikrer seg om at de faktisk gjør det.

Statsforvalterens vurdering er at skolen oppfyller kravene i regelverket på dette punktet.

Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø? Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor så raskt som saken tilsier? Varsler rektor skoleeieren om alvorlige tilfeller?

Regelverket krever at rektor har bestemt en fremgangsmåte som sikrer at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Skolens fremgangsmåte for varsling bestemmer hvilke saker de som jobber på skolen skal varsle om straks, og hvor raskt de skal varsle om andre saker. Rektor må følge opp at de som jobber på skolen, bruker fremgangsmåten i praksis. Rektor skal varsle skoleeier om alvorlige tilfeller.

Våre observasjoner

I kommunal plan står det beskrevet under *Handlingsplikten* og retningslinjer ved mistanke/kunnskap om en sak: *Når skolen/en ansatt har mistanke om eller kunnskap om at en elev blir utsatt for krenkende ord eller handlinger utløses handlingsplikten, og derunder undersøkelsesplikten*. Videre står det at dersom noe avdekkes i en undersøkelse, skal skoleledelsen varsles.

I skolens handlingsplan under punktet *Varslingsplikt* står det at alle som arbeider på skolen skal varsle rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.

Vi oppfatter i intervjuene at rektor har en forventning til personalet om å varsle straks når de har kjennskap til, eller har fått melding om, at en elev ikke har det trygt og godt. De ansatte forteller i intervjuene at de vet at de skal varsle rektor. Rektor sier hun sender ut påminnelser i ukemail og snakker om dette på fellestid årlig. Rektor sier at de ansatte skal varsle til rektor så snart som mulig, som regel samme dag dersom elever, foreldre eller ansatte melder fra. De varsler muntlig eller via e-post. Rektor dokumenterer varsler i *Skjema 9A saker* der hun skriver inn hva som er varslet om, hvem som har varslet og hva som skal gjøres i saken. I tillegg dokumenteres varsler i skjema *Undersøkinger som grunnlag for tiltak*.

Gjennom intervju går det frem at det ulik terskel for å varsle ved mistanke om at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Ved mistanke eller bekymring ville en ansatt nok ikke gått til rektor. I noen tilfeller blir kontaktlærer varslet og i noen tilfeller sosiallærer. Av intervju går det frem at det er uklart hva som skal varsles raskt, og hva som kan vente.

I handlingsplanen står det at i særlig alvorlige tilfeller skal også skoleeier varsles. Dette bekreftes i intervju med rektor.

Våre vurderinger

Vi vurderer at den kommunale planen ikke er i tråd med regelverket på to punkt. For det første kan det tolkes som at det først er når noe avdekkes i en undersøkelse at rektor skal varsles. For det andre sier planen at det er mistanke eller kunnskap om at en elev blir utsatt for krenkende ord eller handlinger som utløser aktivitetsplikten. Lovkravet sier at aktivitetsplikten utløses ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt. En elev kan oppleve å ha et utrygt miljø, uten at eleven direkte er utsatt for krenkende ord og handlinger.

Skolens handlingsplan bruker derimot begrepet trygt og godt, og vi finner at de ansatte legger dette til grunn når de varsler. Ingen av planene omtaler hvilke saker de som jobber på skolen skal varsle om straks, og hvor raskt de skal varsle om andre saker.

Informasjon bekrefter at ansatte varsler rektor ved kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt, men vi er i tvil om ansatte har samme praksis ved mistanke om dette. Vi vil understreke at terskelen for hva som skaper mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal være lav. Å ha en mistanke om vil si å ha en følelse av eller å tro at en elev ikke har det bra. De ansatte sier at de ikke har diskutert terskel for å varsle i fellesskap. Slik skolens system er i dag oppfatter vi at det vil det være opp til den enkelte ansatte å vurdere når en skal varsle til rektor ved mistanke om at en elev ikke har det trygt og godt. Dette mener vi innebærer

en risiko for at ikke alle mistanker varsles til ledelsen når de skal, og dermed heller ikke så raskt som saken tilsier.

De samlede funnene viser etter Statsforvalterens vurdering at de ansatte varsler rektor ved kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt. Vi finner ikke at de ansatte varsler dersom de har en mistanke, og vi vurderer at fremgangsmåten heller ikke er egnet til å sikre dette da den ikke beskriver terskel for varsling.

Statsforvalteren vurderer at skolen dokumenterer varsel i samsvar med regelverket, og legger til grunn at rektor varsler skoleeier i særlig alvorlige tilfeller.

Statsforvalterens vurdering er at skolen ikke i tilstrekkelig grad oppfyller kravene i regelverket på dette punktet. For å oppfylle kravene må rektor sørge for at de ansatte også varsler med mistanke om at en elev ikke har det trygt og godt, og fremgangsmåten må beskrive terskelen for varsling.

Sikrer rektor at skolen undersøker saken når skolen har mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø? Sikrer rektor at skolen undersøker saken snarest?

Regelverket krever at rektor har bestemt en fremgangsmåte som sikrer at skolen undersøker sakene tilstrekkelig grundig. Rektor må også følge opp at de som jobber på skolen, bruker fremgangsmåten i praksis.

Våre observasjoner

I kommunal plan står det at ved mistanke eller kunnskap om at en elev blir utsatt for krenkende ord eller handlinger, utløses handlingsplikten og derunder undersøkelsesplikten. I skolens handlingsplan under punktet *Undersøkelsesplikt* står det at ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarest undersøke saken.

Handlingsplanen viser til metoder for å kartlegge, for eksempel observasjon over tid, elevsamtaler, samtale med hjemmet og kartlegging av klasse miljøet.

Gjennom egenvurdering og intervju går det frem at det er lav terskel for å gå i gang med å undersøke saker. Undersøkelser iverksettes straks gjennom samtale med eleven og dens foresatte. I noen saker har skolen også samtale med andre involverte elever. Dette bekreftes i elevsakene skolen har sendt inn. Skolen har sendt inn 6 elevsaker. Dokumentasjon i sakene inneholder elevlogg, observasjoner, notater fra samtaler med elev, foresatte og involverte elever og referat fra møter med foresatte.

Skolen har tatt i bruk et nytt skjema *Undersøkinger som grunnlag for tiltak*. Skjemaet angir blant annet ulike undersøkelsesmetoder, formål med undersøkelsene og analyse av de opprettholdende faktorene i saken. Til slutt oppsummeres hvilket problem tiltakene skal løse. De ansatte bekreftet i intervju at de er kjent med dette, og skjemaet har blitt gjennomgått i fellestid. Ansatte sier at de håper at skjemaet kan bidra til å belyse flere sider av saken. Vi har mottatt et eksempel på bruk av skjemaet.

Våre vurderinger

Vi vil også her påpeke at de kommunale retningslinjene bruker mistanke om eller kjennskap til krenkende ord og handlinger som utløsende for undersøkelsesplikten. Dette er ikke tråd med regelverket. Skolen skal undersøke hvis de har mistanke om, eller kjennskap til, at en elev ikke har det trygt og godt på skolen. Det gjelder samme lave terskel for å undersøke som beskrevet under vurderingene i plikten til å varsle. Skolens handlingsplan beskriver terskel for plikten til å undersøke i tråd med regelverket, og de samlede funnene viser at skolen undersøker både ved mistanke om og kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt.

Regelverket krever at fremgangsmåten skal sikre at skolen undersøker sakene tilstrekkelig grundig, og at de undersøkes straks. Planene omtaler at skolen skal undersøke snarest. Statsforvalteren mener at de samlede funnene viser at skolen raskt setter i gang med samtaler for å undersøke saken.

Undersøkelsene skal ha som formål å få frem fakta om situasjonen, bakgrunnen for elevens opplevelse, og hvilke forhold i elevens omgivelser som påvirker hvordan han eller hun opplever skolemiljøet. Vi finner at skolen gjennom samtaler får frem elevens opplevelse, hvordan eleven har det og hva som er elevens syn. På denne måten sørger skolen for at eleven blir hørt når de undersøker saken. Selv om handlingsplan gir eksempler på ulike undersøkelsesmetoder, beskriver den ikke hvilke undersøkelser som er egnet i hvilke situasjoner, eller hvordan skolen skal vurdere om saken er undersøkt tilstrekkelig grundig. Statsforvalteren mener derimot at skolens skjema *Undersøkingar som grunnlag for tiltak* er godt egnet som fremgangsmåte for å sikre at skolen undersøker saker grundig når det er mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Vi vurderer derfor at rektor har en fast fremgangsmåte for å undersøke saker, og at skolen dokumenterer hvordan de undersøker sakene.

Dokumentasjonen i elevsakene tyder likevel på at skolen i hovedsak undersøker sakene gjennom samtaler og observasjoner. Skolen bruker i mindre grad andre metoder som ikke-anonyme spørreundersøkelser, relasjonskartlegginger eller systematisk observasjon. Dette gjør at vi vurderer at skolen i praksis ikke undersøker tilstrekkelig grundig for å finne frem til fakta om situasjonen, bakgrunnen for elevens opplevelse og hvilke faktorer i skolemiljøet som påvirker hvordan de opplever skolemiljøet.

Oppsummert vurderer vi at fremgangsmåten er egnet for at skolen skal undersøke saken tilstrekkelig grundig, men at skolen ikke har tatt i bruk fremgangsmåten fullt ut.

Statsforvalterens vurdering er at skolen ikke oppfyller alle kravene i regelverket på dette punktet. For å oppfylle kravene i regelverket må rektor følge opp at de som jobber på skolen bruker fremgangsmåten i praksis.

Sikrer rektor at berørte elever får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen?

Regelverket krever at rektor har bestemt en fremgangsmåte som sikrer at eleven som tiltakene skal rette seg mot, får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen. Dersom et eller flere tiltak direkte påvirker andre elever, så har også disse elevene rett til å uttale seg om hvordan tiltaket påvirker dem. Rektor må følge opp at de som jobber på skolen, bruker fremgangsmåten i praksis.

Våre observasjoner og vurderinger

I handlingsplanen står det under punket *Rett til medvirkning* at skolen skal sørge for at involverte elever blir hørt og at opplevelsene deres blir tatt på alvor. De skal få være med på å foreslå tiltak.

I egenvurderingen fremgår det at eleven får være med i møter, si noe om hva som kan være egnede tiltak og hvordan de opplever tiltakene. Ansatte sier i intervju at ønsker fra eleven, og elevens behov, legges til grunn når en vurderer hvilke tiltak som skal settes inn.

Vi finner eksempler i elevlogg og notater i elevsaker der elever har fått uttale seg om tiltak, og at dette er et tema i samtale med eleven. Disse tiltakene finner vi igjen i aktivitetsplanene. Skolen har samtaler med elev i forkant av møter med foresatte. Dokumentasjonen viser ikke eksempler på at skolen har satt inn tiltak rettet mot andre elever, men vi legger til grunn at også disse ville ha fått uttale seg om innholdet i aktivitetsplanen når det er aktuelt.

Vi vurderer at skolen har en fremgangsmåte i tråd med regelverket og at praksis er i tråd med denne.

Statsforvalteren vurderer at skolen oppfyller lovkravene på dette punktet.

Sikrer rektor at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt?

Rektor må ha bestemt en fremgangsmåte som sikrer at skolen setter inn egnede tiltak i alle saker. Vi må også undersøke om rektor følger opp at de som jobber på skolen, bruker fremgangsmåten i praksis, med mindre rektor setter inn tiltak selv.

Våre observasjoner

I handlingsplanen står det at når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, så skal skolen så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse viser at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Eksempel på tiltak er hyppigere elevsamtaler, stoppsamtaler med andre elever, tettere kontakt med hjemmet, økt voksentetthet i friminutt, jente- og guttegrupper, bortvisning, klassebytte og skolebytte.

Skjemaet *Undersøkingar som grunnlag for tiltak* viser at skolen skal legge analysene av undersøkelsene til grunn når de velger tiltak. Skolen har tatt i bruk ny mal for aktivitetsplan der det er delt opp i tiltak på individnivå, gruppenivå, systemnivå og helse.

De ansatte sier i intervju og egenvurdering at de setter inn tiltak når skolen oppdager at en elev ikke har det trygt og godt. Videre sier de at det stort sett er rektor som bestemmer tiltak, men at de er i ferd med å endre praksis slik at kontaktlærer skal ta større ansvar. De legger hovedsakelig egne erfaringer til grunn når de velger tiltak, og noen nevner også forskning. Dokumentasjon i elevsakene viser at tiltakene som går igjen er jevnlig samtaler, ekstra ressurser i klassen, ekstra vakt/tett på i friminutt og STOPP-samtaler. I tillegg er tiltak som bytte på todelingsgrupper og læringsvenn satt inn i enkeltsaker.

Vår vurdering

Gjennom handlingsplanen har rektor en bestemt fremgangsmåte som skal sikre at skolen setter inn tiltak i alle saker der en elev sier, eller en undersøkelse viser, at skolemiljøet ikke er trygt og godt.

Vi finner det sannsynlig at skolen følger fremgangsmåten og oppretter en aktivitetsplan i alle saker hvor den setter inn tiltak, uansett årsaken til at eleven ikke har et trygt og godt skolemiljø. I vurderingen vår legger vi vekt på at rektor er involvert i alle aktivitetsplaner, og primært er den som bestemmer tiltak. Handlingsplanen omtaler likevel ikke hvordan skolen skal vurdere hva som er egnede tiltak, og hva som skal legges til grunn for vurderingen. Vi vurderer at mal for aktivitetsplan og skjemaet for undersøkelser kan være til hjelp for å finne egnede tiltak.

Statsforvalteren vil påpeke at det i stor grad er de samme tiltakene som går igjen i de ulike elevsakene, til tross for at det er ulike årsaker til at elevene ikke har det trygt og godt.

Aktivitetsplaner i elevsaker skolen har sendt inn omhandler blant annet utestenging, manglende inkludering og fysiske, psykiske og verbale krenkelsers. Skolens tiltak må tilpasses den konkrete saken, og det må avklares hva som er årsaken til at eleven ikke har det trygt og godt. Som vist til under plikten til å undersøke, må skolen gjøre grundige undersøkelser og bruke det de finner i undersøkelsene til å finne egnede tiltak. Vi finner ikke at skolen i tilstrekkelig grad legger undersøkelsene til grunn når de vurderer og finner tiltak.

Opplysningene i sakene viser at tiltakene i stor grad er rettet inn mot eleven som ikke har det trygt og godt. Tiltak som samtaler, tett på i friminutt og økt voksentetthet kan være godt egnet for å trygge eleven der og da, men tiltak må også rettes inn mot gruppe og system for å løse komplekse problem. Dette ser vi i liten grad i aktivitetsplanene. Ny mal for aktivitetsplan er egnet til å sette inn bredere tiltak. I saken der denne er tatt i bruk, synliggjøres det likevel i liten grad at det er gjort en vurdering av hva som kan være egnede tiltak i saken.

Skolen skal velge tiltak ut fra faglige vurderinger av hva som er egnede tiltak. Vurderingene skal basere seg på kunnskap, prinsipp og verdier som er utviklet og anerkjent av kompetente fagmiljø. De må bygge på oppdatert og tilstrekkelig kompetanse om skolemiljø og arbeid mot mobbing og andre krenkelsers. De samlede funnene viser at skolen velger tiltak på grunnlag av egne erfaringer og elevens ønske. Sett i sammenheng med at skolen skal endre praksis, og mer ansvar for å utforme aktivitetsplaner skal gis til kontaktlærere, vurderer vi at skolens fremgangsmåte i dag ikke er tilstrekkelig for å sikre at skolen setter inn egnede tiltak i alle saker. Som en del av å følge opp at de ansatte bruker fremgangsmåten i praksis, må rektor også sørge for at de ansatte har nødvendig kompetanse til å gjøre faglig-pedagogiske vurderinger av hva som er egnede tiltak i en sak.

Statsforvalterens vurdering er at skolen ikke oppfylder kravene i regelverket på dette punktet. For å oppfylle kravene i regelverket må rektor endre fremgangsmåten i tråd med våre vurderinger over. Rektor må også sørge for at de ansatte har nødvendig kompetanse på hva som er egnede tiltak i skolemiljø saker slik at rektor sikrer at det blir iverksatt tiltak bygget på faglig-pedagogiske vurderinger.

2.1.2 Våre konklusjoner

Bjerkreim skule oppfyller følgende krav:

- Alle som jobber på skolen har kunnskap om at det er elevens subjektive opplevelse som avgjør om eleven har et trygt og godt skolemiljø.
- Rektor sørger for at alle som jobber på skolen, griper inn mot krenkelser som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering, dersom det er mulig.
- Rektor varsler skoleeieren om alvorlige tilfeller.
- Rektor sikrer at saken undersøkes snarest.
- Rektor sikrer at berørte elever får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen.

Bjerkreim skule oppfyller ikke følgende krav:

- Rektor sikrer at alle som jobber på skolen følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, eller at de følger spesielt godt med på elever med en særskilt sårbarhet.
- Rektor sikrer at alle som jobber på skolen varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.
- Rektor sikrer at skolen undersøker saken når skolen har mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.
- Rektor sikrer at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt.

2.2 Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever

2.2.1 Våre observasjoner og vurderinger

Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever, eller at de varsler direkte til skoleeieren dersom mistanken gjelder en i skoleledelsen?

Sikrer rektor at alle som jobber på skolen varsler rektor eller eventuelt skoleeieren straks?

Rektor må ha bestemt en fremgangsmåte som sikrer at de som jobber på skolen, varsler rektor eller eventuelt skoleeier straks i slike saker. Det betyr at fremgangsmåten må omtale hvem som skal varsles, hvordan det skal varsles og når det skal varsles i hvilke saker. Fremgangsmåten må også sikre at elevene som har blitt krenket får beskjed om at rektor eller skoleeier blir varslet.

Våre observasjoner

I handlingsplan står det i 4.0 § 9 A-5: *Når føresette eller elever melder frå om krenking frå vaksen skjer det til rektor, som igjen skal varsle skuleeigar. Dei same reglane for aktivitetsplikt, varslingsplikt, tiltaktsplikt, undersøkingsplikt, dokumentasjonsplikt og medverknad gjeld i § 9 a-5 saker som i 9 a-4 saker.* Vidare står det i 4.2 *Varslingsplikt: Den tilsette skal umiddelbart varsle rektor om ev. krenkingar [...].* I kommunal plan står det: *Klager om trakassering fra de voksne mot elev behandles etter retningslinjene i § 9 A-4, samtidig som dette også kan utløse en personalsak.* Planene beskriver også hva krenkelser er, og hvilket handlingsrom lærer har for å holde ro og orden i klassen og regler for nødrett og nødverge.

De ansatte forteller at de ville ha varslet rektor raskt, helst muntlig, og at de ville ha gitt beskjed til eleven det gjelder at de ville varsle videre. Det er imidlertid usikkert hva de ansatte ville ha gjort dersom det er en i ledelsen som krenker en eller flere elever. Rektor forteller at de går gjennom rutiner for 9A årlig, og at de har snakket litt om voksne som krenker elever i personalet. Hun sier at hun tar imot alle former for varsler, og at de ansatte skal varsle på den måten som er raskest og mest hensiktsmessig. Hun ville ha skriftliggjort et muntlig varsel.

Rektor opplyser oss om at hun ikke har mottatt varsel etter § 9 A-5 etter at hun ble rektor for 1,5 år siden. De ansatte, som har jobbet lengre på skolen, har heller ikke kjennskap til § 9 A-5-saker på skolen.

Våre vurderinger

Statsforvalteren finner det sannsynlig at de ansatte raskt ville ha varslet rektor dersom de fikk kjennskap til at en voksen krenker elever, for eksempel etter melding fra elev eller foresatt. Rektor har ikke mottatt varsler, og de ansatte kjenner heller ikke til tidligere varsler. Statsforvalteren mener det kan indikere at terskelen for varsling enten er for høy, eller at de ansatte ikke er kjent med hva som kan gi mistanke om krenkelse.

Bjerkreim er en liten skole, og det er derfor sannsynlig at de ansatte raskt ville fått tak i rektor, og at det er håndterbart for henne å motta og dokumentere hvert enkelt varsel. Vi legger til grunn at rektor ville ha brukt *Skjema for 9A saker* på lik linje med andre varsler.

Statsforvalterens vurdering er at fremgangsmåten har flere mangler. Både handlingsplan og kommunal plan sier at de samme reglene gjelder for § 9 A-4 og § 9 A-5. Det er ikke riktig. Den skjerpede aktivitetsplikten etter oppl. § 9 A-5 stiller skjerpede krav til både varsling, tempo og grundighet i saksgangen². Videre omtaler ikke fremgangsmåtene at de ansatte skal varsle skoleeier direkte ved mistanke om eller kjennskap til at en i skoleledelsen krenker elever. Statsforvalteren mener også at terskelen og tidsaspektet for varsling er uklare. Fremgangsmåten omtaler heller ikke at de ansatte skal gi beskjed til eleven det gjelder om at de vil varsle videre.

Statsforvalterens vurdering er at de ansatte i stor grad er kjent med kravene til varsling, men at fremgangsmåten ikke er tilstrekkelig for å sikre at regelverket blir fulgt. Skolen har dermed ikke oppfylt kravene i regelverket på dette punktet. For å oppfylle kravene må rektor bestemme en

² <https://www.udir.no/regelverkstolkninger/opplaring/Laringsmiljo/skolemiljo-udir-3-2017/6.-hva-skal-skolen-gjore-aktivitetsplikten/#6.5-skjerpet-aktivitetsplikt-dersom-ansatte-krenker-elever>

fremgangsmåte i tråd med regelverket, og gjøre alle som jobber på skolen kjent med fremgangsmåten.

Varsler rektor skoleeieren straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever?

Våre observasjoner og vurderinger

Rektor opplyser at hun ville ha tatt kontakt med kommunalsjef umiddelbart via telefon dersom hun hadde fått et varsel. Vi legger dette til grunn, og vurderer derfor at skolen oppfyller kravet i regelverket på dette punktet.

Sikrer rektor at skolen undersøker saken ved mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever? Sikrer rektor at skolen undersøker saken straks?

Regelverket krever at rektor har bestemt en fremgangsmåte som sikrer at skolen undersøker alle saker straks, og at det blir gjort tilstrekkelig grundig og dokumentert.

Våre observasjoner og vurderinger

I intervjuet viser rektor til handlingsplan, der vi finner ulike undersøkelsesmetoder som vil være egnede til å undersøke en slik sak grundig. Da rektor ikke har hatt en slik sak, kan vi ikke vurdere om fremgangsmåten har blitt fulgt, men legger til grunn at rektor ville ha fulgt denne dersom skolen får varsel etter § 9 A-5.

Statsforvalterens vurdering er at skolen har oppfylt kravene i regelverket på dette punktet.

2.2.2 Våre konklusjoner

Bjerkreim skule oppfyller følgende krav:

- Rektor varsler skoleeieren straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en eller flere elever.
- Rektor sikrer at skolen undersøker saken ved mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en eller flere elever.
- Rektor sikrer at skolen undersøker saken straks.

Bjerkreim skule oppfyller ikke følgende krav:

- Rektor sikrer at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever, eller at de varsler direkte til skoleeieren dersom mistanken gjelder en i skoleledelsen.
- Rektor sikrer at alle som jobber på skolen varsler rektor eller eventuelt skoleeieren straks.

2.3 Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak

2.3.1 Våre observasjoner og vurderinger

Lager skolen en skriftlig plan i tråd med kravene i § 9 A-4 sjette ledd når skolen skal sette inn tiltak i en sak? Får eleven og foreldrene som saken gjelder, aktivitetsplanen fra skolen hvis de ber om den?

Våre observasjoner og vurderinger

I skolens handlingsplan, under punktet dokumentasjonsplikt, står det at skolen skal lage en skriftlig plan når de setter inn tiltak i en sak. Ny mal for aktivitetsplan er i tråd med beskrivelsen i handlingsplanen. Statsforvalteren vurderer at malen er i tråd med kravene i lovverket.

Egenvurdering og intervju bekrefter at skolen lager en skriftlig plan når det settes inn tiltak i en sak. Rektor sier i intervju at målet er å få laget en aktivitetsplan innen fem dager etter varsel er mottatt. Rektor har utarbeidet aktivitetsplanene, men som vist til tidligere er skolen i ferd med å endre praksis slik at andre ansatte vil få større ansvar for å utarbeide selve planen.

Rektor opplyser at foresatte alltid får aktivitetsplanen, uansett om de ber om den eller ikke. Foresatte bekrefter dette.

Statsforvalterens vurdering er at skolen oppfyller kravene i regelverket på disse punktene.

Følger rektor opp at skolen gjennomfører tiltak i tråd med aktivitetsplanen?

Våre observasjoner og vurderinger

Under punktet *Dokumentasjonsplikt* i handlingsplanen står det at det skal komme tydelig fram i aktivitetsplanen hvilke tiltak som er gjort, hvem som er ansvarlig for tiltakene og når tiltakene skal gjennomføres. Videre står det at skolen vil dokumentere tiltakene gjennom loggføring, tiltaksplan rettet mot andre elever og evaluering av aktivitetsplan. I ny mal for aktivitetsplan skrives det i tråd med handlingsplanen inn hvem som er ansvarlig for hvert tiltak, og når tiltakene skal gjennomføres.

I egenvurdering, intervju og dokumentasjon i elevsaker går det frem at rektor har tett dialog med ansatte, foresatte og elev for å følge opp at tiltak gjennomføres. Foresatte bekrefter også at tiltakene ble gjennomført som planlagt. Vi oppfatter at rektor er tett på i skolemiljøsakene, og at hun er ansvarlig for at aktivitetsplanene blir evaluert. Dette viser etter vår vurdering at rektor følger opp at skolen gjennomfører tiltakene i aktivitetsplanen.

Statsforvalterens vurdering er at skolen oppfyller kravene i regelverket på dette punktet.

Sikrer rektor at skolen innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket, inkludert elevens syn på hvordan tiltakene har virket, og hvilke endringer eleven ønsker? Sørger rektor for at skolen tilpasser tiltakene basert på informasjonen om hvordan tiltakene har virket og elevens syn?

Regelverket krever at rektor har bestemt en fremgangsmåte som sikrer at skolen alltid innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket, inkludert elevens syn på dette, og hvilke endringer eleven ønsker. Videre skal rektor sørge for at skolen tilpasser tiltakene basert på informasjonen de innhenter.

Våre observasjoner

I handlingsplanen står det under punktet *Rett til medvirkning* at elever skal få være med på å evaluere effekten av de tiltakene som er blitt satt i verk. Under punktet *Dokumentasjonsplikt* står det at i aktivitetsplanen skal det komme tydelig fram når tiltakene skal evalueres.

I ny mal for aktivitetsplan vises det til at de skal gå gjennom og evaluere hvert enkelt tiltak. Skolen skal også fylle inn når, hvordan og hvem som skal evaluere tiltakene. Skolen har ikke fylt ut disse punktene i aktivitetsplanen vi er kjent med. I malen står det også at det skal lages ny plan ved oppdatering eller justering, og at elevens subjektive opplevelse skal legges til grunn. Vi antar at elevens opplevelse av saken i ny versjon av aktivitetsplanen, vil omfatte elevens syn på tidligere tiltak. Vi ser eksempler i elevsakene på at skolen innhenter informasjon om elevens situasjon gjennom observasjoner og samtaler med elevene. Elevene blir også spurt om hva de ønsker videre.

Rektor gjennomfører evalueringsmøter med foresatte, eller ringer elevens foresatte for evaluering. Rektor skriver at de drøfter hva som har fungert og hva de ønsker å videreføre. Ansatte sier at de spør eleven før evalueringsmøte med foreldre, og at eleven alltid er med i evalueringen og gir tilbakemelding.

Videre skal tiltak tilpasses basert på den informasjon som innhentes og elevens syn. Rektor sier at alle tiltakene blir justert, endret eller avsluttet ut fra evalueringen. Vi finner innspill fra foresatte og elever i notater og elevlogg, men vi finner ikke at tiltak eventuelt blir endret eller erstattet med nye tiltak på bakgrunn av informasjon skolen innhenter.

Våre vurderinger

Den samlede dokumentasjonen viser tydelig at skolen evaluerer aktivitetsplanene i samråd med elev og foresatte. De legger observasjoner og samtaler til grunn for evalueringen.

Dokumentasjon viser at skolen evaluerer elevens helhetlige situasjon, men ikke hvert enkelt tiltak, og vi ser i liten grad at skolen spør om elevens syn på selve tiltakene. Skolen må sammen med eleven evaluere om det konkrete tiltaket har virket.

Både handlingsplanen og mal for aktivitetsplan omtaler at elevene skal spørres om deres syn på tiltakene. Statsforvalteren vurderer likevel at det er en utydelig fremgangsmåte for å innhente elevens syn og hvilke endringer eleven ønsker. Planene beskriver heller ikke hvordan skolen skal innhente informasjon om hvordan tiltakene har virket utover dette. Når vi også finner at skolens praksis ikke oppfyller alle kravene i regelverket, vurderer vi at fremgangsmåten ikke er godt nok egnet til at skolen innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket.

Videre krever regelverket at skolen skal tilpasse tiltakene basert på informasjonen de innhenter. Dokumentasjon i elevsaker viser ikke om skolen har justert eller endret tiltak. Det er av den grunn utydelig for Statsforvalteren hvordan informasjonen brukes for å tilpasse tiltakene. I en av elevsakene er aktivitetsplan opprettet i mars og avsluttet i april. I dokumentasjon i den aktuelle

saken er det likevel referatført fra møte i etterkant at skolen skal fortsette med tiltakene. Statsforvalterne vil understreke at så lenge det settes inn tiltak i en sak, skal ikke aktivitetsplanen avsluttes. Da må tiltakene justeres eller endres ut fra innspill fra elev og foresatte, og skolens undersøkelser og faglige vurderinger. Vi vurderer derfor at rektor ikke sørger for at skolen tilpasser og justerer tiltakene.

Statsforvalterens vurdering er at skolen ikke oppfyller kravene i regelverket på dette punktet fullt ut. For å oppfylle kravene må rektor bestemme en fremgangsmåte som sikrer at skolen alltid innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket, inkludert elevens syn på dette, og hvilke endringer eleven ønsker. Rektor må sørge for at skolen tilpasser tiltakene basert på denne informasjonen. Rektor må også gjøre de ansatte kjent med fremgangsmåten.

Informerer skolen elever og foreldre om at de kan melde saken sin til statsforvalteren dersom de mener at skolen ikke oppfyller aktivitetsplikten?

Våre observasjoner

I intervju og egenvurdering sier rektor at alle lærere har fått beskjed om å informere om dette på foreldremøte høsten 2021. Presentasjoner fra foreldremøter på ulike trinn viser at skolemiljø og mulighet for å melde sak til Statsforvalteren har vært på sakslista. Videre forteller rektor at referat fra foreldremøte blir sendt ut, og at foreldre og elever kan finne informasjon på skolens hjemmesider, på aktivitetsplanen og at det blir informert om i SU/SMU. De ansatte har svart i egenvurdering at det ikke er aktuelt, eller at det står på aktivitetsplanen.

Foreldrene vi har intervjuet er usikre på om de har fått denne informasjonen, og eventuelt når.

Våre vurderinger

Det er god praksis å informere foreldre om retten til å melde sak til Statsforvalteren på foreldremøte, og å sende ut referat fra foreldremøte. Foreldrene vi har snakket med er usikre på om de har fått denne informasjonen, men vi mener at presentasjonene sannsynliggjør at skolen har informert på foreldremøtene høsten 2021.

Skolen informerer ikke om retten til å melde sak til Statsforvalteren i *Infohefte Bjerkreim skule 2021-2022*. Skolens hjemmeside har imidlertid lenke til Udirs nettside om mobbing der informasjon om å melde sak til Statsforvalteren er lett tilgjengelig.

Skolen har ikke synliggjort hvordan de informerer elevene. Da Bjerkreim skule er en barneskole, må de tilpasse informasjonen til de yngste elevene. Det kan være tilstrekkelig å informere gjennom foreldrene, da de yngste elevene i praksis vil trenge hjelp fra en voksen til å melde ifra til Statsforvalteren.

I mal for aktivitetsplan finner vi lenke til Statsforvalterens nettside. Dette er tilgjengelig for elever som har aktivitetsplan og deres foresatte, men er ikke tilstrekkelig for å nå alle elever og foreldre. Vi leser også at *Viss du ikke er nøgd med kva skulen gjer for at eleven skal få det trygt og godt på skulen, ber me om at du tek det opp med oss. Dersom du etter å ha diskuterte dette med skulen likevel ikkje er nøgd med tiltaka, kan saka meldast til Statsforvaltaren*. Statsforvalteren mener at denne formuleringen er uheldig, og kan gi inntrykk av at foreldre eller elever må ta kontakt med skolen før de tar kontakt med Statsforvalteren. Kravet er at skolen skal ha vært kjent med at eleven ikke

har det trygt og godt fem dager før en kan varsle Statsforvalteren. Det vil i de fleste saker være tilfelle for elever som har aktivitetsplan.

Statsforvalterens vurdering er dermed at skolen oppfyller kravet på dette punktet.

2.3.2 Våre konklusjoner

Bjerkreim skule oppfyller følgende krav:

- Skolen lager en skriftlig plan i tråd med kravene i § 9 A-4 sjette ledd når skolen skal sette inn tiltak i en sak.
- Eleven og foreldrene som saken gjelder får aktivitetsplanen fra skolen hvis de ber om den.
- Rektor følger opp at skolen gjennomfører tiltak i tråd med aktivitetsplanen.
- Skolen informerer elever og foreldre om at de kan melde saken sin til statsforvalteren dersom de mener at skolen ikke oppfyller aktivitetsplikten.

Bjerkreim skule oppfyller ikke følgende krav:

- Rektor sikrer at skolen innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket, inkludert elevens syn på hvordan tiltakene har virket, og hvilke endringer eleven ønsker.
- Rektor sørger for at skolen tilpasser tiltakene basert på informasjonen om hvordan tiltakene har virket og elevens syn.

3 Skolens plikt til å arbeide forebyggende og informere og involvere elever og foreldre

Denne delen inneholder temaet plikten til å forebygge brudd på retten til et trygt og godt skolemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen og læringen til elevene. Statsforvalteren har vektlagt de samme dokumentene i våre vurderinger som i forrige del.

3.1 Plikten til å forebygge brudd på retten til et trygt og godt skolemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen og læringen til elevene

3.1.1 Våre observasjoner og vurderinger

Sikrer rektor at elevene får ta del i planleggingen og gjennomføringen av arbeidet for et trygt og godt skolemiljø?

Regelverket krever at rektor har bestemt en fremgangsmåte som sikrer at elevene får ta del i planleggingen og gjennomføringen av arbeidet for et trygt og godt skolemiljø.

Våre observasjoner

I egenvurdering og intervju kommer det frem at elevene deltar i flere aktiviteter, for eksempel elevråd, lage klasseregler, trivselsledere, Mitt valg og fadderordning. Rektor forteller at elevrådet har involvert elevene på 1.-4. i arbeidet med å fornye uteområdet siden de ikke er representert i elevrådet. Elever har også bidratt i utforming av nytt Maker Space. Elevrådet forteller at de lager klasseregler, og at de er involverte i arbeidet med å oppgradere uteområdet.

I infohefte og årshjul for 9 A finner vi stoppunkt for å gjennomføre ulike sosiale aktiviteter på trinn, etablering av elevråd, fadderordning og gjennomgang av resultatene fra Elevundersøkelsen i SMU. Referat fra elevrådsmøte 15.09.21 viser at elevrådet har diskutert fordeling av ballbinger og utvikling av uteområdet.

Vår vurdering

Statsforvalteren finner det sannsynlig at elevene deltar i gjennomføringen av ulike aktiviteter. Regelverket krever at elevene også skal delta i planleggingen av aktiviteter, og at elevene i alle klasser skal bli involvert i større eller mindre grad. Vi finner at skolen legger vekt på elevrådets medvirkning i skolemiljøarbeidet, men det er uklart hvordan de andre elevene systematisk blir involvert.

Statsforvalterens vurdering er at de samlede funnene ikke i tilstrekkelig grad viser at elevene deltar i planleggingen av aktivitetene, og at fremgangsmåten heller ikke sikrer dette eller at elever i alle klassene blir involvert.

Statsforvalterens vurdering er at skolen ikke oppfyller alle kravene på dette punktet. For å oppfylle lovkravet må fremgangsmåten sikre at elever i alle klasser systematisk blir involvert i planlegging av aktiviteter knyttet til arbeidet med et trygt og godt skolemiljø, og gjøre de ansatte kjent med denne.

Jobber rektor for at skolen skal praktisere holdninger og verdier som bidrar til et trygt og godt skolemiljø? Jobber rektor for at lærerne skal fremme en positiv samhandling i klassemiljøet?

Rektor må jobbe for at skolen skal praktisere holdninger og verdier som bidrar til et trygt og godt skolemiljø for alle elevene, og for at læreren skal fremme en positiv samhandling i klassemiljøet. Videre krever regelverket at rektor følger opp at de ansatte faktisk gjør dette.

Våre observasjoner

I intervju og egenvurdering gir de ansatte eksempler på hvordan de jobber med klasseledelse og klassemiljø. De vurderer også at personalet samlet har holdninger og verdier som bidrar til et trygt og godt skolemiljø, men at dette ikke er tema de diskuterer regelmessig på oppdrag fra rektor. Likevel er dette tema som kommer frem i diskusjoner på trinn. I intervjuet kommer det frem at de ansatte er kjent med både handlingsplan og kommunal plan, og begge disse dokumentene omtaler skolens forebyggende arbeid.

Rektor sier også i intervjuet at hun har tanker om hvordan dette arbeidet kan forbedres, for eksempel ved at holdninger og verdier er tema på planleggingsdag, og ved å bruke kompetansepakken fra Udir om trygt og godt skolemiljø. Likevel sier rektor at de ansatte etter

hennes vurdering har et felles elevsyn som gjenspeiler kravene i regelverket, og at de etter hennes vurdering har god kompetanse på klasseledelse og klassemiljø. Skolen har også startet med fokusker, der ressursteamet observerer elever og lærere.

I årshjul er det planlagt stopp-punkt for gjennomgang av ordensreglement og manifest for et godt oppvekstmiljø.

Våre vurderinger

Statsforvalteren skal ikke vurdere de enkelte ansattes holdninger, verdier og praksis, men om rektor legger til rette for en god praksis ved å gi de ansatte riktig kompetanse og nok tid til å gjennomføre oppgavene. Årshjul, handlingsplan og kommunal plan viser etter vår vurdering ikke hvordan skolen har jobbet med verdier, normer og holdninger. De viser heller ikke tydelig hvordan skolen har jobbet med klasseledelse og klassemiljø. Vår vurdering er at det er noe uklart hvordan skolen jobber med disse temaene, men rektors vurdering er at dette er tilfredsstillende. Det er også avsatt tid til å jobbe både felles og på trinn, og vi forstår at skolen har økt miljøpersonalet for å imøtekomme elevenes behov. Rektor følger også opp de ansatte gjennom fokusker, og har tanker om hvordan hun kan videreutvikle det forebyggende arbeidet. Vi finner det derfor sannsynliggjort at rektor jobber for at skolen skal praktisere verdier og holdninger som fremmer et trygt og godt skolemiljø, og at læreren fremmer en positiv samhandling i klassemiljøet.

Statsforvalterens vurdering er at skolen oppfyller kravene i regelverket på disse punktene.

3.1.2 Våre konklusjoner

Bjerkreim skule oppfyller følgende krav:

- Rektor jobber for at skolen skal praktisere holdninger og verdier som bidrar til et trygt og godt skolemiljø.
- Rektor jobber for at lærerne skal fremme en positiv samhandling i klassemiljøet.

Bjerkreim skule oppfyller ikke følgende krav:

- Rektor sikrer at elevene får delta i planleggingen og gjennomføringen av arbeidet for et trygt og godt skolemiljø.

4 Varsel om pålegg om retting

4.1 Pålegg om retting

Vi har funnet at dere ikke overholder regelverket på alle områder. Det er kommunen som er ansvarlig for at skolen blir drevet i samsvar med regelverket, jf. opplæringsloven § 13-10. Vi pålegger dere å rette opp følgende forhold, jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven § 30-4:

Bjerkreim kommune må sørge for at Bjerkreim skule oppfyller plikten til å følge med, gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven §§ 9A-2, 9A-3 og 9A-4.

Bjerkreim kommune må i den sammenheng se til at

- rektor gjør alle som jobber på skolen kjent med hvilke forhold rundt en elev som kan gjøre eleven særskilt sårbar
- rektor følger opp at de ansatte også varsler med mistanke om at en elev ikke har det trygt og godt
- rektor endrer fremgangsmåten for varsling slik at den også beskriver hvilke saker de som jobber på skolen skal varsle om straks, og hvor raskt de skal varsle om andre saker
- rektor følger opp at de som jobber på skolen bruker fremgangsmåten for å undersøke saken
- rektor endrer fremgangsmåten slik at skolen setter inn egnede tiltak, og sørger for at de ansatte har nødvendig kompetanse til å gjøre faglig-pedagogiske vurderinger når skolen setter inn tiltak

Bjerkreim kommune må sørge for at Bjerkreim skule oppfyller plikten til straks å varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever, jf. opplæringsloven §§ 9A-2, 9A-3, 9A-4 og 9A-5.

Bjerkreim kommune må i den sammenheng se til at

- rektor har en fremgangsmåte slik at de som jobber på skolen, varsler rektor eller eventuelt skoleeier i slike saker, og gjør alle som jobber på skolen kjent med fremgangsmåten
- fremgangsmåten også sikrer at alle som jobber på skolen, varsler rektor eller eventuelt skoleeieren straks, og at alle som jobber på skolen er kjent med fremgangsmåten

Bjerkreim kommune må sørge for at Bjerkreim skule oppfyller plikten til å evaluere, gjennomføre og tilpasse tiltak for å sikre at elever har et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven §§ 9A-3 og 9A-4.

Bjerkreim kommune må i den sammenheng se til at

- rektor har en fremgangsmåte som sikrer at skolen innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket, inkludert elevens syn på dette, og hvilke endringer eleven ønsker, og gjøre de ansatte kjent med fremgangsmåten
- rektor sørger for at skolen tilpasser tiltakene basert på informasjonen om hvordan tiltakene har virket og elevens syn

Bjerkreim kommune må sørge for at Bjerkreim skule oppfyller plikten til å forebygge brudd på retten til et trygt og godt skolemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen og læringen til elevene

Bjerkreim kommune må i den sammenheng se til at

- rektor har en fremgangsmåte som også sikrer at elever i alle klasser systematisk blir involvert i planleggingen av aktiviteter knyttet til arbeidet med et trygt og godt skolemiljø, og gjøre de ansatte kjent med dette

4.2 Oppfølging av påleggene

Dere skal iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart. Når påleggene er rettet, skal dere erklære at retting er gjennomført og redegjøre for hvordan dere har rettet.

Frist for innsending er 03.05.2022. Vi vil ikke avslutte tilsynet før dere gjennom erklæringen og redegjørelsen har vist at påleggene er rettet.

5 Dere har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Dere kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis dere klager, må dere gjøre det innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til dere, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dere sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med dere, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjør saken.

I forvaltningsloven § 32 kan dere se hvordan dere skal utforme klagen.

Dere kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Utdanningsdirektoratet, jf. forvaltningsloven § 42.

Dere er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Stavanger 02.02.2022

Lina Bryne Larsen
tilsynsleder

Anne Wilson

Anita Olufsen

6 Vedlegg

Rettslig grunnlag

Skolens aktivitetsplikt for å sikre at elevene har et trygt og godt skolemiljø

Plikten til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø

Aktivitetsplikten er beskrevet i opplæringsloven (heretter oppl.) § 9 A-4.

Rektor må bestemme hvordan de som jobber på skolen skal arbeide for å oppfylle delpliktene i aktivitetsplikten, og følge opp at dette blir gjort, jf. oppl. §§ 9 A-4 og 9-1.

Plikten til å følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø

Alle som jobber på skolen, skal være oppmerksomme på forhold eller oppførsel som kan tyde på at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Dere skal følge spesielt godt med på sårbare elever. Dere må skaffe dere informasjon fra elevene om hvordan de opplever skolemiljøet. Det er elevenes egne subjektive opplevelse av skolemiljøet som er avgjørende. Dere skal dokumentere hvordan dere følger med.

Plikten til å gripe inn mot krenkelser dersom det er mulig

Plikten til å gripe inn handler om umiddelbart å stanse negativ oppførsel, for eksempel ved å bryte opp en slåsskamp eller stanse en utfrysningssituasjon. Alle som jobber på skolen, skal ha nulltoleranse mot krenkelser som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Dere skal dokumentere hvordan dere griper inn.

Plikten til å varsle rektor

Plikten til å varsle rektor gjelder all mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Tilsvarende gjelder tilfeller der en elev sier ifra om at han eller hun ikke opplever skolemiljøet som trygt og godt.

Å ha en mistanke vil si å ha en følelse av eller antagelse om at eleven ikke har det trygt og godt på skolen. Saken bestemmer hvor raskt rektor må få varsel.

Rektor skal varsle skoleeieren om alvorlige tilfeller. Dette kan gjelde saker der krenkelsene er særlig voldelige eller integritetskrenkende, eller der skolen over noe tid ikke har klart å løse en sak.

Dere skal dokumentere det dere gjør for å varsle.

Plikten til å undersøke alle saker

Så snart dere får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø skal dere undersøke saken nærmere.

Alle elever som er involvert i saken, har rett til å uttale seg. Dere skal tilrettelegge og ufarliggjøre samtalen. Elevene kan ha med seg foreldrene eller andre som støtte eller få dem til å uttale seg på sine vegne.

Undersøkelsene skal få frem fakta om situasjonen, bakgrunnen for elevens opplevelse og hva i elevens omgivelser som påvirker hvordan eleven opplever skolemiljøet. Dere må innhente nok informasjon til å avdekke hva som har skjedd, og om én eller flere elever opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt. Dere skal dokumentere hvordan dere undersøker saken.

Plikten til å sette inn egnede tiltak

Plikten til å sette inn tiltak gjelder uavhengig av årsaken til at eleven ikke opplever skolemiljøet som trygt og godt.

Dere skal velge tiltak ut fra faglige vurderinger av hva som er egnede tiltak. Vurderingene skal basere seg på kunnskap, prinsipper og verdier som er utviklet og anerkjent av kompetente fagmiljøer. Dere må tilpasse tiltakene til saken og elevens helhetlige behov.

Dere må ta stilling til hva som er elevens beste i saken. Dette gjelder også for andre elever som er involvert i saken eller blir direkte påvirket av tiltakene. Momenter i vurderingen kan være elevens syn på hva som bør være innholdet i aktivitetsplanen, elevens identitet og karaktertrekk og egenskaper, familiemiljø og nære relasjoner, beskyttelse, omsorg og sikkerhet, sårbarhet eller sårbare situasjoner, elevens rett til liv og utvikling, elevens fysiske og psykiske helse og elevens rett til utdanning. Det skal sterke hensyn til for at dere kan sette elevens beste til side. Dere må ta stilling til hvor stor vekt elevens beste skal ha.

Samlet sett skal dere gjennomføre de tiltakene som med rimelighet kan forventes av dere i den enkelte saken.

Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever

Den skjerpede aktivitetsplikten er beskrevet i oppl. §§ 9 A-4 og 9 A-5.

Rektor må bestemme hvordan de som jobber på skolen skal arbeide for å oppfylle delpliktene i den skjerpede aktivitetsplikten, og følge opp at dette blir gjort, jf. oppl. §§ 9 A-4, 9 A-5 og 9-1.

Plikten til å straks varsle rektor og skoleeier

Alle som jobber på skolen, skal varsle rektor straks, dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever. Rektor skal varsle skoleeieren straks. Dersom det er en ansatt i skoleledelsen som krenker elever, skal skoleeieren få varsel istedenfor rektor. Dere skal dokumentere hvordan dere varsler.

Hva som er å krenke, skal dere tolke vidt. Det kan være direkte krenkelser, men også mer indirekte krenkelser som utestenging, isolering og baksnakking. Hvordan elevene opplevde krenkelsen, er uten betydning for plikten til å varsle. Det er tilstrekkelig med mistanke for at plikten til å varsle inntreffer. Å ha en mistanke vil si å ha en følelse av eller antagelse om at en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever.

Plikten til å undersøke saken straks

Dere må undersøke hva som har skjedd. Dere skal dokumentere hvordan dere undersøker saken.

Hvis undersøkelsene viser at en som jobber på skolen, har krenket elever, må dere undersøke hvordan elevene opplevde dette. Hvis det er elever som ikke har et trygt og godt skolemiljø som følge av krenkelsene, må dere vurdere hvilke tiltak dere skal sette inn.

En elev som krenkelsen direkte retter seg mot, har rett til å uttale seg. Dere skal tilrettelegge og ufarliggjøre samtalen. Eleven kan ha med seg foreldrene eller andre som støtte, eller få dem til å uttale seg på sine vegne. Dersom krenkelsen rettet seg mot en større gruppe elever, for eksempel en klasse, kan det være tilstrekkelig å snakke med klassen samlet eller med en del av elevene.

Plikten til å straks sette inn egnede tiltak

Hvis en eller flere elever opplever å ikke ha et trygt og godt skolemiljø som følge av krenkelsen, gjelder skolens aktivitetsplikt. Dere skal så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø.

Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak

Aktivitetsplikten er beskrevet i oppl. § 9 A-4.

Rektor må bestemme hvordan de som jobber på skolen skal arbeide for å oppfylle tiltaksplikten, og følge opp at dette blir gjort, jf. oppl. §§ 9 A-4 og 9-1.

Plikten til å utarbeide en skriftlig plan

Dere skal lage en skriftlig plan som skal angi hvilken elev planen gjelder, hvilket problem tiltakene skal løse, hvilke tiltak dere har planlagt, når dere skal gjennomføre tiltakene, hvem som er ansvarlig for gjennomføringen av tiltakene, og når dere skal evaluere tiltakene.

Eleven og foreldrene til eleven som saken gjelder, har rett til å få de delene av planen som omhandler eleven. Hvis eleven er over 18 år, har ikke foreldrene rett til å få planen.

Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltakene

Dere må gjennomføre alle tiltakene som følger av planen. Videre må dere dokumentere at dere gjennomfører tiltak i tråd med planen.

For å kunne evaluere tiltakene, må dere skaffe dere tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket. Eleven som tiltakene gjelder, har rett til å uttale seg. Dere skal tilrettelegge og ufarliggjøre samtalen. Eleven kan ha med seg foreldrene eller andre som støtte, eller få dem til å uttale seg på sine vegne.

Dere må vurdere hvordan tiltakene har virket. Dere må endre tiltakene eller sette inn nye tiltak, dersom eleven fortsatt opplever å ikke ha et trygt og godt skolemiljø. Evalueringen kan også føre til at dere forlenger tiltak som virker. Dere skal fortsette med å sette inn tiltak, så lenge eleven ikke opplever at skolemiljøet er trygt og godt, og det finnes egnede tiltak som skolen kan sette inn.

Dere skal informere elever og foreldre om at de kan melde saken sin til statsforvalteren dersom de mener at skolen ikke oppfyller aktivitetsplikten, jf. forvaltningsloven § 11 og oppl. § 9 A-9 første ledd.

Skolens plikt til å arbeide forebyggende og informere og involvere elever og foreldre

Plikten til å forebygge brudd på retten til et trygt og godt skolemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen og læringen til elevene

Rektor skal sikre at elevene får delta i planleggingen og gjennomføringen av arbeidet for å skape et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven §§ 9 A-8 første ledd og 9-1. Elevene kan bli involvert gjennom for eksempel aktiviteter og dialog i hverdagen, og gjennom planlagte samtaler og møter. Hvordan elevene skal ta del i arbeidet, skal dere tilpasse til saken og elevenes alder og forutsetninger.

Rektor skal jobbe for at alle som arbeider på skolen, skal praktisere holdninger og verdier som bidrar til et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven §§ 9 A-3 og 9-1. Rektor skal også jobbe for at lærerne skal fremme en positiv samhandling i klassemiljøet. For å få til dette må lærerne ha nødvendig kompetanse og tilstrekkelig tid. Skolemiljøet skal virke positivt på elevenes helse, trivsel og læring, på trygghet og sosial tilhørighet. Arbeidet skal strekke seg lenger enn å hindre krenkelser, og det må omfatte holdninger, verdier, undervisningspraksis, relasjoner og ledelse.

Liste over dokumentasjon

- Datoer for foreldremøter
 - Elevinformasjon 4.klasse
 - Elevlogg
 - Fellestid 17.08.2021
 - Foreldremøte 2. klasse
 - Foreldremøte 6. klasse
 - Foreldremøte 7. klasse høst 2021
 - Foreldremøte 26.08.2021
 - Handlingsplan for eit trygt og godt skulemiljø, Bjerkreim skule
 - Info til trinn fokusveker
 - Infohefte Bjerkreim skule 2021-2022
 - Informasjonsskriv trivselsleder
 - Instruks for ressursteam
 - Instruks for URT (utvida ressursteam)
 - Invitasjon foreldremøte 4. trinn
 - Konsekvenstrapp
 - Mal Aktivitetsplan
 - Ordensreglement
 - Organisasjonskart
 - Plan for fellestid – høsten 2021
 - PP fellestid 17.08.2021 og 05.10.2021
 - Referat fra elevråd 15.09.2021
 - Referat foreldremøte 3. trinn
 - Referat fra møte i skulemiljøvalget/samarbeidsvalget 05.11.2020
 - Retningslinjer heim-skule samtalen
 - Samtykkeerklæring for samarbeid mellom ulike instanser
 - Skjema – undersøkingar som grunnlag for tiltak
 - Skulemiljøet i Bjerkreim, kommunalt system og retningslinjer jfr. Opplæringsloven kap. 9A
 - Sosiogram X klasse september 2021
 - Spørsmål til sosiogram – fokusveker
 - Tilbakemelding på foreløpig rapport
 - Trivselsundersøking
 - Vaktliste
 - Årshjul kap 9A
 - 9A saker 2021-2022
-
- Dokumentasjon i 6 elevsaker med aktivitetsplaner

STATSFORVALTEREN I ROGALAND

Statens Hus, Lagårdsveien 44, Pb 59, 4001 Stavanger | sfropost@statsforvalteren.no |

